

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

BUITENSCHOOLSE OPVANG DE BOS-BSO

Colofon:**Bos-BSO**

Datum: 8 maart 2024

Versie: 1.12

Opgesteld: Marion Coumans-Keulen BSc
Gasthuisstraat 52, 6416 AM Heerlen

Telefoon: +31 (0)6 4143 9155

E-mail: marion@bos-bso.nl

Website: www.bos-bso.nl

*“Het schone bewonderen,
het ware behoeden,
het edele vereren,
het goede besluiten,
kan leiden de mens
in zijn leven tot doelen,
in zijn handelen tot ‘t juiste,
in zijn voelen tot vrede,
in zijn denken tot licht.”*

Rudolf Steiner

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Raakvlakken met de antroposofie	5
3	Pedagogische doelen van de Bos-BSO.....	6
3.1	Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.....	6
3.2	Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.	7
3.3	Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties.	9
3.4	Gelegenheid bieden om zich normen, waarden en cultuur eigen te maken.	10
3.5	Pedagogische doelen Bos-BSO samengevat.....	12
4.	Pedagogisch werkplan, een praktische invulling	13
4.1	Vertaling naar de praktijk	13
4.2	Dagritme.....	13
4.3	Jaarritme	14
4.4	De aard en organisatie van activiteiten buiten de basisgroep	15
4.5	De pedagogische medewerker en beleidsmedewerker/coach op de Bos-BSO.....	15
4.6	Relatie kind - leidster.....	16
4.7	Taken van stagiaires en vrijwilligers	17
4.8	Mentorschap	18
4.9	Signaleren van / omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind ..	19
4.10	Beroepskracht-kind-ratio	20
4.11	Toelating, inschrijving en plaatsing	21
4.12	Wenbeleid	22
4.13	Openingstijden	22
4.14	Flexibele en incidentele opvang	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.15	Toezicht, veiligheid en hygiëne	23
4.16	Huisregels Bos-BSO	23
4.17	Contact met de ouders.....	24
4.18	Oudercommissie.....	25
4.19	Klachtenregeling.....	26

1. Inleiding

Bij de Bos-BSO kunnen ouders en kinderen rekenen op goede zorg in een warme, liefdevolle, stimulerende en aandachtvolle omgeving. Respect, stabiliteit en persoonlijke aandacht zijn voor ons belangrijk evenals samen plezier maken. De vertrouwde pedagogische medewerkers van de Bos-BSO maken van iedere dag iets bijzonders. We spelen in op de behoefte van kinderen, zodat zij zich onbekommerd kunnen ontwikkelen, samen met leeftijdsgenootjes.

Hoe wij dat doen wordt beschreven we in dit algemeen pedagogisch beleidsplan. Hierin verwoorden we waar wij als buitenschoolse opvang voor staan als het gaat om ons pedagogische klimaat en ons pedagogisch handelen.

Tevens beschrijven we de praktische invulling. Ons dagelijks ritme, hoe we binnen de Bos-BSO met kinderen omgaan en welke mogelijkheden we creëren en bieden voor de ontwikkeling van persoonlijke en sociale competenties van de kinderen. Ook de wijze waarop wij de sociale en emotionele veiligheid van kinderen waarborgen, evenals de manier waarop wij normen en waarden aan hen overdragen staan in dit pedagogisch beleidsplan beschreven.

Wij vinden het belangrijk om kinderen een beschermde, huiselijke omgeving te bieden waar zij naar hartenlust kunnen spelen en zich kunnen ontwikkelen. Daarvoor een omgeving te creëren die tegemoetkomt aan de behoefte van kinderen om zelf ervaringen op te doen. Waarin ook de volwassen begeleiders met passie en warmte kunnen werken en van elkaar leren en leren van wat ieder kind van het vraagt. Bij de Bos-BSO leggen we daarom de nadruk op de mogelijkheden en kwaliteiten van de kinderen. Alle kinderen hebben kwaliteiten die door ons volwassenen, maar ook door het samen zijn met andere kinderen worden herkend, ontwikkeld en bevestigd. De meerwaarde van kinderopvang zit in het samen zijn met anderen, het leren van en met elkaar, zonder daarbij je individualiteit en je eigenheid te verliezen.

Daarnaast hechten we veel waarde aan het respectvol omgaan met elkaar en de wereld om ons heen. De groepsleiding erkent het potentieel van ieder kind en gaat sociaal emotionele relaties met de kinderen aan die zowel recht doen aan ieder individueel kind als aan de groep. De kleinschaligheid van de Bos-BSO leent zich daar dan ook voor. De Bos-BSO is voor elk kind toegankelijk, ongeacht geloof of levensovertuiging van ouders of verzorgers.

We vinden het ook belangrijk dat ouders zich betrokken voelen bij de opvang van hun kinderen. Daarom zorgen we steeds voor persoonlijk contact met de ouders, korte communicatielijnen, meepraten over het pedagogisch beleid en hierover advies mogen uitbrengen. We hebben steeds contact met de leden van de oudercommissie en staan altijd open voor suggesties. Ook van vragen van ouders kunnen we leren. Die kunnen worden gesteld wanneer een kind wordt opgehaald, maar ook via WhatsApp of e-mail hebben we snel contact.

Ons beleidsplan wordt besproken in teamvergaderingen. De oudercommissie heeft haar goedkeuring aan dit pedagogisch beleidsplan gegeven.

2. Raakvlakken met de antroposofie

Het pedagogisch beleid van de Bos-BSO heeft veel raakvlakken met het antroposofische gedachtengoed van Rudolf Steiner.

*“Vanuit de geestelijke wereld is tot u afgedaald dit kind.
Gij moet zijn raadsel ontsluieren, dag tot dag, uur na uur.”*

Rudolf Steiner

In deze spreuk komt kernachtig tot uitdrukking hoe we bij de Bos-BSO kiest om naar een kind te kijken. We zien het kind niet enkel als een product van de erfelijkheid maar als een individu met eigen impulsen en doelen op weg naar zelfstandigheid. Onze houding naar het kind is doortrokken met de vraag: ‘wie ben jij, wat wil jij en wat kan ik voor je doen om je daarbij te helpen?’.

De antroposofie gaat er van uit dat opvoeden het begeleiden van het mens-zijn is. Het mogen “worden wie je bent”. Het jonge kind maakt verschillende levensfasen door op weg naar de volwassenheid. Dit vraagt om een pedagogische aanpak die bij hun specifieke ontwikkelingsfase past. De pedagogische aanpak zal worden besproken in het hoofdstuk pedagogische doelen.

Een belangrijke kernwaarde in de theorie van Rudolf Steiner is ritme. Hij ziet het leven als één en al ritme. Ritme in een dagindeling, het weekritme en het ritme van de jaarindeling (seizoenen) geven houvast, veiligheid en herkenning.

Bij de Bos-BSO trachten we ook vast te houden aan een terugkerend ritme. Binnen het dagritme creëren we actief ruimte voor vrij spel waarin het kind het eigen spel of samen met anderen kan spelen. Ook het ritme van de natuur en de jaarfeesten wordt gevolgd en activiteiten worden hierop afgestemd.

*“Het schone bewonderen,
het ware behoeden,
het edele vereren,
het goede besluiten,
kan leiden de mens
in zijn leven tot doelen,
in zijn handelen tot ‘t juiste,
in zijn voelen tot vrede,
in zijn denken tot licht.”*

Rudolf Steiner

Bij de Bos-BSO vinden we het heel belangrijk kinderen voor te leven dankbaar te zijn voor wat het leven te bieden heeft. We gaan met respect om met de ons omringende wereld; met plant, dier en mens. Omdat het kind nog zo open en onbevangen in de wereld staat zijn we ons steeds weer bewust van het belang hiervoor een voorbeeld te zijn.

3 Pedagogische doelen van de Bos-BSO

De pedagogische doelen van de Bos-BSO zijn uitgewerkt aan de hand van de vier opvoedingsdoelen voor gezin en kinderopvang van professor J.M.A. Riksen-Walraven, de eerste hoogleraar Pedagogiek voor de kinderopvang. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet IKK.

Marianne Riksen-Walraven heeft er, onder andere door haar toedoen, voor gezorgd dat naast het gezin en de school, het opvoeden van kinderen in de kinderopvang als erkende leefomgeving wordt gezien.

Opvoeders in deze drie leefomgevingen hebben in principe hetzelfde doel voor ogen: kinderen de kans geven om zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving. Ieder draagt daar op zijn eigen manier aan bij, afhankelijk van de ontwikkelingsfase van de kinderen en de mogelijkheden die de leefomgeving biedt.

Op basis daarvan heeft Riksen-Walraven gemeenschappelijke basisdoelen geformuleerd voor de opvoeding in de kinderopvang en het gezin, aan de hand van de vraag wat kinderen in de eerste levensjaren nodig hebben voor hun welzijn en ontwikkeling. Deze basisdoelen zijn opgenomen in de Wet kinderopvang.

De pedagogische doelen van Riksen-Walraven zijn:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties
4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

De opvoeddoelen worden hieronder afzonderlijk uitgelegd en er wordt beschreven hoe deze doelen op de Bos-BSO worden toegepast in de dagelijkse praktijk. Deze doelen zijn in werkelijkheid steeds sterk met elkaar verweven en grijpen in elkaar over.

3.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid. Heeft een kind het naar zijn zin?

De basis van al het handelen van de pedagogisch medewerkers van Bos-BSO is gebaseerd op het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie tussen kind en de pedagogisch medewerker onmisbaar. Daarom werken wij met vaste beroepskrachten op vaste dagen. Zo kunnen wij ervoor zorgen dat er altijd een bekend en vertrouwd gezicht is voor het kind.

Kinderen van de Bos-BSO kunnen ravotten, voetballen, fietsen, springtouwen, skeeleren, in bomen klimmen ... Zeker na een lange schooldag vinden ze deze buitenactiviteiten heerlijk. Maar ook binnen zorgen we voor veel speelmogelijkheden en bewegingsruimte. En we stimuleren de kinderen zich te uiten met verschillende materialen en technieken. Een veilige omgeving, afgestemd op de ontwikkeling van het kind, is daarbij het uitgangspunt.

Elk kind wil zich ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk dat het zich fijn voelt, thuis en op de BSO. Vanuit deze emotionele veiligheid zullen kinderen de uitdaging aangaan om te experimenteren, nieuwe ervaringen op te doen en zich zo spelenderwijs te ontwikkelen.

Dit gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt bepaald door de groepsleiding, de ruimte, de omgeving en het contact met andere kinderen.

Bij de Bos-BSO hebben we oog voor de eigenheid van ieder kind. We gaan op een sensitieve en responsieve manier om met de kinderen. We bieden een structuur waarbinnen alle kinderen zich kunnen bewegen. Daarbij vragen we steeds weer of de structuur nog passend is voor de vraag die het kind in zijn ontwikkelingsfase heeft.

Continu kijken de beroepskrachten of het kind bezig is met een zelfstandige activiteit of speelt met andere kinderen, dat het kind het naar zijn zin heeft. Hierbij wordt nauwlettend gelet op de lichaamstaal van het kind en hebben we respect voor de autonomie van het kind. Ook de groepsdynamiek wordt steeds in de gaten gehouden. Waar nodig worden grenzen gesteld. Afleidende activiteiten worden aangeboden wanneer de groepsdynamiek de emotionele veiligheid lijkt te verstoren.

Ook met de inrichting en aankleding van de binnenruimte en mogelijkheden van de buitenruimte van de Bos-BSO scheppen we een klimaat waarbinnen elk kind zichzelf kan zijn, zich kan ontspannen en zich prettig voelt en zich daarmee in een emotioneel veilige omgeving in zijn eigen tempo kan ontwikkelen.

3.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Heeft het kind iets geleerd dat zinvol is voor hem?

Met persoonlijke competentie worden persoonskenmerken bedoeld als veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit, die het kind in staat stellen om zich aan te passen aan verschillende situaties en omstandigheden. Het kind kan hierdoor problemen adequaat aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderde omstandigheden. Kinderen ontwikkelen hun persoonlijkheid, hun 'ik'. Kortom het gaat om: weten wat je kunt, weten wie je bent, hoe reageer je op anderen en andere situaties, wat interesseert je, wat vindt je leuk, wat maakt je blij, boos of verdrietig en waarom. Zelfstandigheid en zelfvertrouwen zijn hier kernwoorden.

De pedagogisch werker bij de Bos-BSO stimuleert de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind, door op een positieve manier in te gaan op initiatieven van het kind (dat heb je mooi gemaakt) en door het kind uit te dagen om nieuwe dingen te proberen. De pedagogisch medewerker laat het kind zoveel mogelijk vrij in dit proberen en ontdekken. Zij stimuleert dit door het geven van tips of het bieden van uitdaging. Zo leert het kind zijn persoonlijke kwaliteiten kennen en ontwikkelen. Door kinderen verantwoordelijkheid te geven over de dingen die ze (bijna) kunnen, ontwikkelen ze zelfvertrouwen. Wanneer deze ontdekkingsreis ten koste gaat van de veiligheid of wanneer de ontwikkeling van het kind zelf of van andere kinderen in gevaar komt, zal de leidster ook de grens aangeven. Zij zal het kind uitleggen waarom zij dit niet wil en biedt het kind vervolgens, als het mogelijk is, een alternatief aan.

Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker gevoelig is voor wat een kind al wel en nog niet kan. Dit houdt in dat we niet té snel hulp bieden, om het kind te leren om niet meteen op te

geven, maar te kijken of het op een andere manier kan. Aan de andere kant betekent dit dat we erop letten dat kinderen niet (té) gefrustreerd raken en wel de gelegenheid krijgen om hulp te vragen en te ontvangen.

Op de Bos-BSO is ons uitgangspunt om klaar te staan, begrip te tonen en ruimte te geven. Door in eerste instantie als coach op te treden, in plaats van als helper of politieagent, wordt de ontwikkeling van de identiteit en de zelfredzaamheid gestimuleerd.

Activiteiten die vooral veel mogelijkheden bieden voor het verder ontwikkelen van persoonlijke competenties zijn bijvoorbeeld, samenspel, fantasiespel, drama, naspelen/meespelen. Door te leren verliezen en winnen, door lastige situaties zelf op te lossen, door grenzen te verkennen en te verleggen en mogelijkheden te ontdekken, door dingen zelf te maken en daar complimenten voor te krijgen, leren kinderen wat zij kunnen en wie ze zijn.

We stimuleren kinderen ook om zoveel mogelijk ervaringen op te doen die te maken hebben met de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Hiertoe bieden we ze uitdagende materialen en activiteiten en spelen in op hun initiatieven. We doen een stapje opzij om ze te laten oefenen, zodat ze ook leren om op eigen benen te staan. Natuurlijk zijn we altijd in de buurt om een oogje in het zeil te houden. We moedigen ze aan, prijzen hun initiatieven en accepteren en waarderen hun oplossingen en ideeën. En we troosten ze als het even niet mee zit. Daarbij hebben we oog en respect voor de eigenheid en de autonomie van het kind, dat zelf de inhoud en het tempo van zijn spel bepaalt.

Bij ons bestaat echter ook de mogelijkheid om vrij te zijn en met vrienden en vriendinnen te kletsen en juist niets te hoeven.

Onze grote tuin nodigt uit tot spelen en is een verantwoorde motorische 'oefensituatie' waarin kan worden gefietst, gebouwd, gevoetbald, in bomen worden geklommen en nog veel meer. Kinderen voelen zo hun lijf, bouwen zelfvertrouwen op en leren hun eigen grenzen kennen. Daarbij grenst onze BSO aan het Aambos en aan de prachtig meanderende bron de Caumerbeek. Dit gebied geeft talloze mogelijkheden om ook de natuur aan den lijve te ervaren.

Maar ook onze binnenruimte heeft diverse spelmaterialen die tegemoet komen aan de ontwikkelingsfase van ieder kind op de BSO. We bieden ze daarin uitdaging en stimuleren ze om nieuwe dingen uit te proberen op creatief gebied, tijdens rollenspellen of met constructieve materialen. Steeds weer maken we nieuwe hoekjes waar 2 tot 4 kinderen samen iets kunnen doen.

Er mag ruimte zijn om lekker actief en druk te doen, echter er moet ook rekening gehouden worden met de andere kinderen in de groep die op dat moment meer behoefte hebben met rust. Door afspraken te maken over het gebruik van de ruimte, leren kinderen omgaan met de behoeften van anderen.

Tijdens onze gezamenlijke momenten aan tafel letten we erop dat elk kind aan het woord komt en de ruimte krijgt zijn verhaal te doen om zo de taalvaardigheid te stimuleren. Hierbij is voor ons belangrijk dat we respectvol naar elkaar luisteren.

Doelstelling bij alle activiteiten is steeds dat het kind zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit ontwikkelt.

3.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties. Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. In de interactie met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van “in een groep zijn” en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar. Kinderen ontwikkelen hierdoor hun sociale vaardigheden en hun kennis hierover. Door het leren van sociale competenties geeft je aan kinderen kans om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

Bij de Bos-BSO zijn we er steeds op bedacht de interactie tussen de kinderen te stimuleren. Dat ze een onderlinge band opbouwen, respect hebben voor elkaar, rekening houden met elkaar, elkaar helpen en ruzies en conflicten oplossen. Daarvoor is een goede communicatie van belang, zowel tussen de kinderen, tussen de leiding van de groep en de kinderen evenals tussen pedagogisch medewerkers onderling. Vriendschappen tussen kinderen worden daarbij gerespecteerd en aangemoedigd.

Kinderen zijn bij ons samen met andere kinderen, soms in een grotere groep, soms samen in kleinere groepjes of met zijn tweetjes. Soms is dat met kinderen van hun eigen leeftijd, soms met jongere kinderen of juist met oudere kinderen. In een groep leren de kinderen veel van elkaar, ze imiteren, corrigeren, dagen uit, hebben zorg voor elkaar, delen samen plezierige momenten, vinden vriendjes.

We vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die hun verantwoordelijkheid kennen en nemen. Jongere kinderen vinden het vaak heel leuk om eens met oudere kinderen te spelen. En oudere kinderen helpen jongere kinderen meestal graag. Het geeft de kinderen zowel een goed gevoel geholpen te worden, als om de ander te mogen helpen.

Spel en spelen is van groot belang bij de ontwikkeling van sociale competenties. Spel bevordert het voorstellingsvermogen, inzicht in de wereld om hem heen, de communicatie, evenals het vermogen om samen te werken en problemen op te lossen. In dit spel komt het kind de wensen van de ander tegen en leert het hiermee rekening te houden en/of er een eigen vorm aan te geven. Het kind ontdekt daarbij ook zijn eigen visie en zijn eigen kwaliteiten en leert in het spel deze toe te passen teneinde steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.

Tijdens gezamenlijke bezigheden en activiteiten op de Bos-BSO, bijvoorbeeld tijdens maaltijden of tijdens het fruitmoment, wordt kinderen geleerd rekening te houden met de ander. Ieder kind mag zijn verhaal doen. We letten er dan ook op dat elk kind aan bod komt en dat de andere kinderen respectvol luisteren naar wat een ander kind te vertellen heeft.

Kinderen leren luisteren naar elkaar, wachten op elkaar, vertellen over eigen ervaringen, gaan samenwerken en leren geven en nemen. Dit is bij de kleuter soms nog moeilijk en wordt steeds meer ontwikkeld naarmate het kind ouder wordt.

Kinderen willen er graag bij horen en zich geborgen voelen. De groep geeft ook een bepaalde druk, die soms groot kan zijn. Conflicten komen dan ook regelmatig voor.

Met een voortgaande sociale ontwikkeling leert het kind om te gaan met conflicten. Het is steeds meer in staat zich te verplaatsen in de gevoelens, wensen, opvattingen en de situatie van anderen. Het ontwikkelt steeds meer empathisch vermogen.

Een belangrijke taak van de groepsleiding bij de Bos-BSO is dan ook om steeds weer richting te geven in de ontwikkeling van empathisch en probleemoplossend vermogen. Kinderen te leren in openheid en respect te kijken naar verschillende manieren waarop anderen situaties kunnen beleven. De groepsleiding ondersteunt de kinderen in het reflecteren op hun eigen gedrag en het denken over de zaken die voor hen van belang zijn. Ook leren we kinderen na een ruzie op een positieve manier opnieuw het contact voort te zetten. Uitgangspunt is echter altijd dat pesten en agressief gedrag niet wordt getolereerd.

We zijn steeds alert op kinderen die niet voor zichzelf op kunnen komen, kinderen die met een hulpvraag komen of bescherming zoeken bij de medewerkers, kinderen die zich altijd aan andere kinderen aanpassen en dus nooit in conflict raken.

3.4 Gelegenheid bieden om zich normen, waarden en cultuur eigen te maken. Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

Bij dit vierde pedagogische doel van Riksen-Walraven gaat het om positief, open en eerlijk met elkaar omgaan, rekening houden met elkaar, een ander helpen, een ander geen pijn doen, verantwoordelijkheidsgevoel hebben en ruimte hebben voor ieder individu. Maar ook saamhorigheid, gezamenlijkheid en verbinding zijn hierin belangrijk en zorg en aandacht voor de omgeving, de natuur en het milieu en zorgvuldig omgaan met materialen, regels en afspraken.

Kinderen leren de waarden en normen en de cultuur van de samenleving waarin zij leven. Ook de Bos-BSO is een samenleving waarin kinderen bepaalde waarden en normen leren door de manier waarop we met elkaar omgaan, de eetgewoonten en de rituelen.

De kinderen leren op de Bos-BSO wat wel en wat niet mag. Er zijn ongeschreven maar ook geschreven gedragsregels zoals onze huisregels (algemene regels) en spelregels (kinderregels). De regels komen regelmatig aan bod in specifieke sociale situaties op de BSO. Met de kinderen wordt hierover het gesprek aangegaan. Steeds wordt getracht een verbinding te leggen tussen de regels van de Bos-BSO en de waarden, normen en gedragsregels in de samenleving.

Ook spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen draagt de groepsleiding de normen en waarden van de Bos-BSO over. Dat doen ze door op een respectvolle manier met de ander om te gaan, door elk kind in zijn eigenheid te zien en actief te luisteren, door ouders en de kinderen met aandacht te verwelkomen, met aandacht voor de omgeving, materiaal en de sfeer en bij de oplossing van conflicten. De groepsleiding is zich hierbij steeds bewust van de voorbeeldfunctie die ze voor de kinderen hebben.

SPELREGELS BIJ DE BOS-BSO

- We zetten onze schoenen in het rek
- We hangen onze jassen en tassen aan de kapstok
 - Voordat we gaan eten wassen we onze handen
- Er wordt alleen aan de tafel gegeten en gedronken
 - We vragen om van tafel te mogen
- We wassen ons eigen plankje, kopje en bestek af
- Aan tafel mag iedereen wat vertellen en luisteren naar de ander
 - Soms moet je even op je beurt wachten
 - Er wordt binnen de hekken gespeeld
- Soms moet je dingen delen, bijvoorbeeld speelgoed
- Met spullen van andere kinderen spelen we alleen als dat mag
 - Het is niet fijn een ander te plagen of pijn te doen
 - Gillen en schreeuwen is niet prettig
 - Op sommige plaatsen mag je niet komen
 - We blijven bij elkaar tijdens het wandelen
 - We steken samen over als dat mag
 - Wat je zelf kan, dat doe je ook zelf
 - Opruimen hoort er ook bij
 - Handen wassen na het plassen
- We gaan voorzichtig om met alle spullen van de Bos-BSO
 - We vragen of binnenspeelgoed naar buiten mag
 - We proberen te niezen en hoesten in onze elleboog
 - Heb je een snotterbel dan ga je naar het snuitstation
 - En vooral: we hebben plezier met elkaar! ☺

3.5 Pedagogische doelen Bos-BSO samengevat

Op basis van voorgaande paragraaf kan de visie op het werken met kinderen bij de Bos-BSO als volgt worden omschreven:

Ieder kind is een unieke persoonlijkheid die zijn eigen unieke levensweg zal gaan en op die manier zijn/haar ding zal bijdragen aan de wereld. We trachten het kind te helpen zelf zijn eigen unieke vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen, de wil te stimuleren. Opdat het later, als volwassene, het doorzettingsvermogen bezit om daadwerkelijk uit te voeren wat het zich tot doel heeft gesteld. Door bewust de zintuiglijke omgeving van het kind vorm te geven, door het te omringen met mooie, goede en waarachtige dingen kan het kind een basisvertrouwen ontwikkelen dat de grondslag vormt voor een positieve levenshouding.

Plezier in het leven maakt het gemakkelijker open te staan voor anderen en geeft de kracht en de inventiviteit om creatief om te gaan met problemen. In het samenzijn met andere kinderen leert het kind zich ook sociaal en emotioneel te ontwikkelen. De groepsleiding stelt zich ten doel een goede band met elk kind op te bouwen, zodat het zich veilig en vertrouwd voelt en zich daardoor optimaal kan ontwikkelen. Zorg voor andere kinderen, zelfredzaamheid en zelfstandigheid worden gestimuleerd. Het vrije spel is daarbij voor het kind onontbeerlijk omdat daarin belevenissen van thuis en in de buitenwereld worden verwerkt. Spelen is doen en leren, bewegen, sociaal contact maken, scheppen en leven.

Spelen vanuit een fundamenteel vertrouwen in een uitnodigende omgeving staat daarom ook centraal bij de Bos-BSO.

4. Pedagogisch werkplan, een praktische invulling

*“Zonnelicht doorstroomt
de weidse ruimte,
vogelenzang doorklinkt
de lichte luchten,
zegenrijk ontkiemen planten
aan het aardewezen,
en mensenzielen verheffen zich
met dankgevoelens
tot de geesteswezens van de wereld.”*

Rudolf Steiner

4.1 Vertaling naar de praktijk

Vanuit visie handelen in de dagelijkse praktijk vraagt veel van de houding van de leiding. Het vraagt de bereidheid om het kind - telkens weer - open tegemoet te treden. ‘Elke dag is weer een nieuwe dag’ is ons motto.

Iedere activiteit biedt specifieke mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en waar nodig het individuele kind extra ondersteuning te bieden. De ontwikkeling van sociaal-emotionele, motorische en cognitieve aspecten, taalontwikkeling, zelfredzaamheid en gevoel voor het kunstzinnige en ambachtelijke komen regelmatig aan bod.

Een aantal van deze activiteiten worden in een dag- of jaarritme herhaald.

4.2 Dagritme

Het is van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens het spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen, en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

De kinderen die momenteel naar de Bos-BSO komen worden om 13 uur, om 13.15 uur, om 14.15 uur, 14.30 uur en om 15 uur van hun school opgehaald door één of meerdere beroepskrachten.

Zo mogelijk wandelen we gezamenlijk door ons mooie Aambos naar de opvang in de piramide aan de rand van het bos. Sommige kinderen worden vanwege de afstand of omdat dit praktisch is, met de auto opgehaald.

Onderweg wordt er gepraat over wat er allemaal die dag is gebeurd op school of over andere ervaringen, er wordt soms gezongen, gehuppeld, gerend, verzameld. Geen dag is hetzelfde. Bij aankomst op de BSO vegen alle kinderen hun voeten of trekken de schoenen uit.

Ieder kind hangt de jas en de tas aan de kapstok. Tot we gaan eten is er de mogelijkheid tot vrij spel, lezen, knutselen, voetballen, fietsen, enzovoort.

De pedagogische medewerkers dekken de tafel en om ca. 14.00 uur gaat de eerste groep aan tafel. We eten brood, soep of een variatie daarop. Voor het eten wast iedereen de handen waarna iedereen plaats neemt aan tafel. Het eetmoment is hét moment waarop we onze ervaringen van die dag gezamenlijk delen. Iedereen luistert naar elkaar en we trachten iedereen aan het woord te laten. Wanneer kinderen klaar zijn met eten vragen ze of ze van tafel mogen. Als we het idee hebben dat we allemaal voldoende hebben gedeeld en dat er voldoende is gegeten en gedronken mag het kind zijn plankje, mes en beker zelf gaan afwassen. Daarna mag er weer worden gespeeld.

Vervolgens wordt de tafel opnieuw gedekt voor de oudere kinderen zodat er rond 15 uur door de tweede groep kan worden gegeten. Alle hierboven beschreven handelingen worden herhaald.

Na het eten beslissen we wat de activiteiten van die dag gaan worden. Hierbij letten we nauwgezet op de dynamiek van de groep en de activiteit van ieder kind afzonderlijk. Wanneer we besluiten tot een groepsactiviteit mag ieder kind in principe kiezen of het deelneemt of niet.

Rond 15.30 uur gaan we regelmatig met de hele groep of een deel van de groep buiten het terrein iets ondernemen. We maken een wandeling in het bos, spelen verstoppertje, springen over beekjes, plukken bloemen, zoeken stenen en genieten van de natuur.

Uiterlijk om 16.45 uur zijn we weer terug op het BSO-terrein. Handen worden gewassen en we gaan aan tafel om water of thee te drinken en fruit te eten. Daarna kan er nog vrij worden gespeeld, gelezen of geknutseld tot de ouders de kinderen komen ophalen. Tussendoor bouwen we afhankelijk van de activiteit, momenten in waarin we (samen met de kinderen) opruimen.

4.3 Jaarritme

Het ritme in het jaar kunnen de kinderen meeleven door middel van de jaarfeesten die op school intensief gevierd worden. Op de Bos-BSO laten we de jaarfeesten op een eenvoudige manier tot uitdrukking komen in liedjes, verhalen, spelletjes, knutselwerkjes en handwerkjes.

Onze seizoenstafel, die een prominente plaats heeft in de ruimte, is met zijn tafereeltjes een weerspiegeling van het jaarfeest waar we naar toe leven. Tevens is de seizoenstafel een afspiegeling zijn van de natuur buiten, van het seizoen waar we in leven. Dit komt vooral ook sterk tot uitdrukking in de kleuren en de materialen die we gebruiken voor de tafel.

We gaan ook veel met de kinderen naar buiten, de natuur in om steeds weer de veranderingen in de natuur te beleven.

Ook het aanbod van speelgoed is afgestemd op de seizoenen.

4.4 De aard en organisatie van activiteiten buiten de basisgroep

Op de Bos-BSO worden de kinderen opgevangen in één vaste basisgroep gekoppeld aan een vaste fysieke ruimtes in het piramidegebouw.

In de volgende situaties kunnen kinderen de basisgroep verlaten:

- Voor een wandeling en/of activiteiten in het aan de BSO grenzende bos of de langs de BSO stromende beek.
- Voor kortdurende creatieve activiteiten buiten de Piramide.
- Tijdens vakanties en op studiedagen zorgen we voor bijzondere activiteiten buiten de BSO. Activiteiten kunnen zijn: een bezoek aan de dierentuin, aan de speeltuin, zwemmen, een speurtocht, workshops enz. We gaan dan te voet, met openbaar vervoer of met auto's. Veiligheid staat hierbij altijd voorop.

In alle gevallen is de beroepskracht-kind-ratio op basis van de leeftijd van de kinderen van toepassing. Bij activiteiten buiten het BSO-terrein en bij het ophalen van de kinderen nemen wij altijd een EHBO-tas mee.

4.5 De pedagogische medewerker en beleidsmedewerker/coach op de Bos-BSO

De Bos-BSO heeft maar één basisgroep onder leiding van vaste gezichten. Er is afgesproken dat de vaste leiding niet tegelijkertijd op vakantie gaat. In het zeer uitzonderlijke geval dat toch de vaste leiding op een bepaalde dag afwezig is (bijv. de ene is ziek en de ander is met vakantie), zal één van de andere vaste leid(st)ers die dag op de groep staan. Op die manier is gewaarborgd dat de kinderen altijd een bekend en vertrouwd gezicht op de groep aantreffen. In geval van ziekte beschikken wij over vaste invalkrachten die aan dezelfde eisen voldoen als de vaste leiding.

Alle pedagogische medewerkers zijn in het bezit van de benodigde diploma's en zijn daarmee gekwalificeerde beroepskracht. Daarnaast hebben alle pedagogische medewerkers jarenlange ervaringen met de opvang en/of de begeleiding van kinderen en met het organiseren van activiteiten. Tevens streven ze allen dezelfde zorg voor de kinderen na die in dit pedagogische beleidsplan staan beschreven.

De hoofdleidsters hebben een cursus in de 6 interactievaardigheden binnen de kinderopvang gevolgd (TINK en Oog voor Interactie). Deze interactievaardigheden zijn:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structureren en grenzen stellen
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van interacties

De leidsters stellen zich daarmee steeds de vraag: Wat doe je? Wat zeg je? Hoe zeg je het?

Op de Bos-BSO is altijd iemand aanwezig die in het bezit is van het diploma EHBO voor baby's en kinderen. De pedagogische medewerkers nemen tweejaarlijks deel aan herhalingscursussen. In geval van calamiteiten fungeren diverse personen als achterwacht bij de Bos-BSO. Hiervan hangt een lijst op het magneetbord in de opvangruimte.

Verder is iedereen die werkzaam is op de Bos-BSO in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en opgenomen in het Personenregister Kinderopvang voor Continue Screening. De pedagogisch beleidsmedewerker/coach heeft bij de Bos-BSO twee taken: de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid en het coachen van pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden.

De houder van de BSO, Marion Coumans, heeft een universitaire Bachelor in psychologie en is daarmee door bevoegde instanties erkend als pedagogisch beleidsmedewerker en coach voor de Bos-BSO. Zij zal daarmee continue de rol van pedagogisch beleidsmedewerker en coach naast die van pedagogisch medewerker vervullen. Hiermee wordt voldaan aan het minimaal aantal vereiste aantal uren waarin de pedagogisch beleidsmedewerker/coach in een kindercentrum dient te worden ingezet. Jaarlijks wordt de pedagogisch beleidsmedewerker/coach ook weer geschoold door een bevoegde coach.

De rol van de pedagogisch beleidsmedewerker bij de Bos-BSO is:

- Vertalen van pedagogisch beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten;
- Implementatie van dit pedagogisch beleid binnen het kindercentrum;
- Bewaken van het kwaliteitsniveau door het signaleren van ontwikkelingen en knel- en verbeterpunten binnen het pedagogisch beleid;
- Evaluatie van het uitgevoerde beleid met alle pedagogische medewerkers en maken van eventuele verbetervoorstellen;
- Helpen van medewerkers in het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden;
- Achterhalen van coaching en/of scholingsbehoeften;
- Opstellen van een coaching en/of scholingsplan of helpt een ander met het opstellen daarvan, met als doel de opvangmedewerkers te leren hoe zij beter of op een pedagogisch verantwoorde manier met kinderen om kunnen gaan;
- Bijdragen aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de groep kinderen (ook in complexe situaties).

4.6 Relatie kind - leidster

Een goede kind-leidster relatie ligt aan de basis van kwalitatief goede opvang. Elk kind heeft hechtingsfiguren in het leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. De gehechtheidrelatie is de gevoelsmatige relatie die groeit tussen de opvoeder en het kind. Er kunnen naast de ouders meerdere personen zijn, waaraan het kind zich gaat hechten, bijvoorbeeld de leidster van de BSO.

Vanuit de gehechtheidrelatie met de leidsters ervaart het kind de veilige basis die nodig is om op eigen houtje dingen te durven ondernemen. Als het kind zich niet zo prettig voelt kan het terugvallen op deze persoon.

We zijn ons zeer bewust van het belang van een goede gehechtheid en proberen elk kind te laten merken dat:

- We blij zijn dat het kind er is en dat het gezien wordt;
- We steeds een luisterend oor hebben;
- Verdriet maar ook vreugde gedeeld mag worden;
- Elkaars eigenheid gerespecteerd en gestimuleerd wordt;
- Positivisme en enthousiasme onze uitgangspunten zijn;
- We vriendelijk en open met elkaar omgaan en proberen elkaar te begrijpen;
- We rekening houden met elkaar en daarom ook met elk individueel kind;

Pedagogische medewerkers hebben regelmatig overleg met elkaar over alle kinderen. Tevens zijn alle pedagogische medewerkers op de hoogte van persoonlijke zaken van het kind, bijvoorbeeld het kennen van de sporten en hobby's die het kind volgt of heeft. In afspraak wordt bepaald welke pedagogische leidster het vieren van de verjaardag en het afscheid van de opvang regelt.

4.7 Taken van stagiaires en vrijwilligers

De Bos-BSO is een erkend leerbedrijf via de SBB en daarmee bevoegd om stagiaires op te leiden en te begeleiden (BOL). In een enkel geval is het mogelijk om een opleiding te volgen die kwalificeert tot beroepskracht en deels in dienst te zijn bij de Bos-BSO (BBL).

Stagiaires worden boventallig op de stamgroep geplaatst. De groepsleidster draagt er zorg voor dat hen de mogelijkheid wordt geboden om het beroep binnen het werkveld te leren. Door de groepsleidster wordt er een leerklimaat gecreëerd waarin de stagiaire zich zoveel mogelijk kan ontwikkelen.

De praktijkbegeleider zorgt ervoor dat een stagiaire de kans krijgt om de eigen leerdoelen te behalen, voor zover dit binnen de BSO mogelijk is. Onder verantwoordelijkheid van de praktijkbegeleider krijgt de stagiaire de mogelijkheid om met alle gebieden van het vak kennis te maken, voor zover de stagiaire daar op basis van haar theoretische kennis en vaardigheden aan toe is. De praktijkbegeleider is deskundig in het begeleiden van de stagiaires.

Algemene taken van stagiaires (BOL en BBL) zijn:

- Nette en persoonlijke omgang met kinderen en ouders: de stagiaire stelt zich persoonlijk voor, en gaat vertrouwelijk om met de informatie die zij krijgt van ouders, kinderen, collega's en van de organisatie. Overdracht (leren) doen naar ouders.
- Helpen met het eetmoment: tafel dekken, kinderen begeleiden bij het eetmoment. Fruit schoonmaken en drinken maken.
- Ondersteunen bij activiteiten: Samen met een pm'er activiteiten begeleiden, activiteiten bedenken en voorbereiden. Begeleiden bij de cognitieve (en taal) ontwikkeling, begeleiden bij de sociaal emotionele ontwikkeling.
- Huishoudelijke taken: tafel afruimen, vegen en dweilen van ruimtes en toiletten, afwassen en afdrogen. Opruimen van spullen en speelgoed.
- Organisatorische taken: zich verdiepen in de organisatie, protocollen en handleidingen lezen, vergaderingen bijwonen. Meekijken met een intakegesprek.

Naast bovenstaande taken kunnen er afhankelijk van de opleiding, het opleidingsniveau en het stagejaar taken bij komen. In de laatste periode van de laatstejaars stage is het de bedoeling dat de stagiaires zelfstandiger worden en toewerken naar het niveau van een beginnende beroepskracht.

Pedagogische medewerkers van de Bos-BSO worden zo nu en dan ondersteund door vrijwilligers. Vrijwilligers zijn bij de Bos-BSO vaak in het bezit van kwalificerende diploma's tot pedagogisch medewerker. Ze worden echter niet als beroepskracht meegeteld in de beroepskracht-kind-ratio en zijn daarmee boventallig.

De taken van de vrijwilliger zijn het ondersteunen van de beroepskracht door te helpen met en toezicht te houden op de activiteiten met de kinderen bij de BSO. De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan of spelen met een groepje kinderen, helpen bij de maaltijden, helpen met het maken van een werkje, toezicht houden op de kinderen die buiten spelen, het halen en brengen van kinderen etc. Een en ander vindt altijd plaats in overleg met de verantwoordelijke beroepskracht en de activiteiten worden getoetst aan het pedagogisch beleidsplan. De vrijwilliger draagt geen verantwoordelijkheid voor de groep of het gebouw/de ruimte waarin de groep zich bevindt. De meeste vrijwilligers zijn in het bezit van de diploma's die diplomeren voor het vak pedagogisch medewerker.

4.8 Mentorschap

Alle kinderopvangorganisaties zijn verplicht te werken met mentorschap. Dit houdt in dat ieder kind een vaste pedagogisch medewerker als mentor krijgt toegewezen. Doel is om hierdoor belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden en gedragsproblematiek tijdig te signaleren en op te pakken.

Voor grote organisaties met veel personele wisselingen kan dit een geschikte manier van werken zijn. Voor onze kleinschalige setting geldt dit minder aangezien we elke dag werken met een vast team van mensen en we bij signalering van achterstanden en gedragsproblematiek zeer korte lijntjes onderling en naar de ouders hebben. De verantwoordelijkheid van signalering en communicatie ligt hiermee bij *alle* pedagogische medewerkers. Opvallende zaken van de dag worden teruggekoppeld aan de ouders door de pedagogisch medewerker die op die dag het meest van het kind heeft gezien. Bij officiële gesprekken met ouders zullen steeds twee medewerkers aanwezig zijn zodat steeds meerdere invalshoeken aan bod komen tijdens het gesprek.

Samengevat betekent dit dat ieder kind is toegewezen aan een mentor. In de praktijk beoordelen we wat een bepaalde situatie vraagt. Ouders zijn daarnaast vrij om met andere pedagogische medewerkers dan de mentor zaken te bespreken en ze kunnen steeds bij ieder van ons terecht.

Bij de toewijzing van het mentorschap is soms rekening gehouden met de 'klik' tussen mentor en kind en met de ouders en met een eventuele thematiek die bij het kind speelt. Vaak is toewijzing echter slechts een kwestie van onderlinge gelijke verdeling van de taken en verantwoordelijkheden.

Ouders/verzorgers worden middels een brief geïnformeerd wie de mentor is van hun kind/kinderen.

Jaarlijks worden ouders/verzorgers uitgenodigd voor een tien-minutengesprek om samen met de mentor en een andere pedagogische medewerker de ontwikkeling van het kind te bespreken aan de hand van notities van alle pedagogische medewerkers in het 'kind-volgdossier Bos-BSO'. Deze gesprekken zijn niet verplicht. Van dit gesprek en eventuele vervolgafspraken of handelingsplannen zal tevens verslag worden gedaan in het 'kind-volgdossier Bos-BSO'.

Bij zorgen of vragen met betrekking tot het kind zullen ouders/verzorgers bij het ophaalmoment worden aangesproken of wordt er telefonisch contact opgenomen. Indien nodig volgt dan een uitgebreider gesprek met ouders/verzorgers. Van dit gesprek wordt ook verslag gedaan in het 'kind-volgdossier Bos-BSO'.

Bij signalering van verontrustende bijzonderheden in de ontwikkeling of in het gedrag van het kind treedt het 'stappenplan meldcode' in werking.

4.9 Signaleren van / omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind

Bij Bos-BSO wordt veel aandacht besteed aan het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van de kinderen en veranderingen in het gedrag van het kind. Pedagogisch medewerkers observeren kinderen in hun spel met andere kinderen, tijdens individuele activiteiten, in hun omgang met volwassenen, hun ontwikkeling naar zelfstandigheid etc.

Bij het signaleren van bijzonderheden maken we onderscheid in gedragsproblemen en ontwikkelingsproblemen. Onder gedragsproblemen verstaan we onder meer problemen in het contact leggen met anderen, opvallend teruggetrokken gedrag en het (te) vaak voorkomen van uitingen zoals agressie, angst of drift. We spreken van ontwikkelingsproblemen wanneer een kind zich merkbaar langzamer ontwikkelt op een bepaald vlak ten opzichte van leeftijdsgenoten.

Als bijzonderheden in de ontwikkeling worden gesignaleerd, volgen we de volgende stappen:

WAT	WIE	ACTIE	TIJDSPAD
Signaleren	Pedagogisch medewerker	Signaleren en overleggen met collega's	Bespreek de kwestie direct met alle collega's
Verhelderen	Pedagogisch medewerker	Probeer zicht te krijgen op het probleem. De pedagogisch medewerkers overleggen samen wat de vervolgstappen zijn	Brainstorm met alle collega's
Advies knooppuntpartner	Houder en ped. medewerker/ mentor	Overleg, indien nodig, met knooppuntpartner om advies in te winnen	Indien nodig
Gesprek met ouders	Houder en ped. medewerker/ mentor van het kind	Leg de situatie uit en vertel wat er is gesignaleerd. Vraag of ouders zich daar in herkennen. Maak een afspraak met ouders voor het vervolg.	Maximaal twee weken na de eerste signalering
Observeren	Ped. medewerkers/ mentor	De pedagogisch medewerkers/ mentor houden het kind en zijn/haar gedrag in de gaten. Het	Tussen het eerste en tweede gesprek met ouders

		team houdt opvallend gedrag en het contact met ouders schriftelijk bij.	
Vervolggesprek ouders	Houder en ped. medewerker/ mentor van het kind	In het tweede gesprek met ouders worden verdere observaties toegelicht en wordt met hen afspraken gemaakt over de volgende stappen. Het verdere verloop van de aanpak is afhankelijk van de situatie en de samenwerking met ouders.	Maximaal twee weken na het eerste gesprek met ouders
Inschakelen externe instantie	Houder	Indien noodzakelijk wordt in overleg met ouders de hulp van een externe instantie ingeschakeld (bv. fysiotherapeut, logopedist of knooppuntpartner)	Indien nodig, direct na het tweede gesprek met ouders
Afsluiting en evaluatie	Houder en ped. medewerker/ mentor van het kind	Evalueer de aanpak, zowel in teamverband als samen met de ouders	Maximaal drie maanden na het starten van de aanpak

Centraal in de aanpak en het proces staat, vanzelfsprekend, het belang van het kind. Belangrijk hiervoor is dat indien nodig alle bovenstaande stappen correct worden uitgevoerd. Ook wordt gelet op het effect van vervolgstappen op de groep.

De houder bewaakt het gehele proces, biedt ondersteuning aan de betrokken pedagogisch medewerkers en is eindverantwoordelijk voor de stappen die worden ondernomen. De houder en de pedagogische medewerkers onderhouden contact met de ouders, initiëren en/of faciliteren de verwijzing naar een ondersteunende instantie zoals fysiotherapeut, logopedist of huisarts.

Als blijkt dat er meer vragen zijn of dat er meer nodig is, dan kan de knooppuntpartner waarmee de BSO verbonden is worden benaderd. In principe is de jeugdverpleegkundige (jgz-medewerker) het eerste aanspreekpunt en de jeugdconsulent wordt daarna pas benaderd.

De kennis en vaardigheden van de pedagogisch medewerkers op dit gebied worden regelmatig geïnterviewd en waar nodig worden medewerkers extra getraind en opgeleid.

De houder ondersteunt de pedagogisch medewerkers door mee te denken, te evalueren, bij te sturen en samen te komen tot een verantwoorde aanpak.

4.10 Beroepskracht-kind-ratio

Het aantal benodigde pedagogische medewerkers c.q. beroepskrachten hangt af van het aantal kinderen dat op de groep aanwezig is. Het van overheidswege toegestane beroepskracht-kind-ratio voor buitenschoolse opvang is 1 op 11. D.w.z. er is op een groep kinderen van 4 tot 13 jaar 1 pedagogische medewerker werkzaam bij maximaal 11 kinderen.

Bij de Bos-BSO hanteren we vaak strengere normen. Ons beroepskracht-kind-ratio is regelmatig 1 beroepskracht op 4-8 kinderen. Vanaf 18 kinderen geven we de voorkeur aan het 6-ogenprincipe en schakelen we een extra beroepskracht in. Dit omdat we merken dat het veel inzet kost om onze pedagogische doelen te halen als de groep groter wordt. Wij vinden het belangrijk dat er zoveel mogelijk 'extra handen' op de groep aanwezig zijn, zodat we de kinderen meer individuele aandacht kunnen geven.

Volgens de wet IKK mogen op een buitenschoolse opvang maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Daarnaast geldt inzet van minimaal de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. In de dagelijkse praktijk wijken wij vrijwel niet af van de BKR. Dit is mede omdat we geen gebruik maken van pauzes. Pauzes worden slechts gehouden als de werkdag langer duurt dan 5,5 uur.

Mocht er toch behoefte zijn aan een pauze dan kan dit tussen 15.00 en 15.30 uur. Zeer incidenteel zou er dus kunnen worden afgeweken van de wettelijke BKR.

Momenten waarop het verder zeer incidenteel kan voorkomen dat er van de BKR wordt afgeweken is tussen 14.15 en 14.45 uur. Dit is het moment dat de tweede groep oudere kinderen van school wordt gehaald. Mochten er die dag meer jongere kinderen dan oudere kinderen aanwezig zijn dan is het mogelijk dat tijdens het ophaalmoment afgeweken wordt van de BKR. In de praktijk komt deze situatie welhaast niet voor.

Op vrije (studie)dagen en in de vakanties is dezelfde drie-uursregeling van toepassing als op een kinderdagverblijf, op voorwaarde dat minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt. Indien er de gehele dag vanwege de BKR slechts 1 pedagogisch medewerker nodig is, zal deze dienst worden verdeeld over twee pedagogische medewerkers. Er is dan een dienst van 08.00-13.00 uur en een dienst van 13.00-18.00 uur. Een pauze is dan niet nodig, waardoor er de gehele dag niet afgeweken wordt van de BKR.

Wanneer vanwege het geringe aantal kinderen slechts een beroepskracht aanwezig is op de groep is er ten alle tijde een achterwacht die binnen 10 minuten aanwezig kan zijn op de BSO. Een lijst met namen en telefoonnummers van achterwachten hangt op het magneetbord in de opvangruimte.

We letten, vanwege het welzijn van de kinderen maar ook van de pedagogische medewerkers, er nauwgezet op dat zo min mogelijk wordt afgeweken van de wettelijke BKR. Ook niet binnen het wettelijke geoorloofde kader van de '3 uursregeling'. Per dag wordt niet meer dan 3 uur afgeweken van de BKR.

4.11 Toelating, inschrijving en plaatsing

De Bos-BSO heeft plaats voor 22 kinderen per dag in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. Iedere ouder/verzorger vanuit alle achtergronden, levensvisies en gezindten kan zijn/haar kind(eren) inschrijven.

In eerste instantie zal er een informatief gesprek plaatsvinden, waarin alle benodigheden zoals schriftelijke informatie en formulieren aan de ouders worden gegeven en kennis kan worden gemaakt met de Bos-BSO.

Inschrijving geschiedt met het daarvoor bestemde inschrijfformulier dat op aanvraag wordt toegezonden. Voorkeur voor dagdelen kan op dit formulier aangegeven worden. Het inschrijfformulier dient volledig te zijn ingevuld en ondertekend. De inschrijving geldt vanaf de datum die op het inschrijfformulier is vermeld. Met de gegevens van het inschrijfformulier

wordt een plaatsingsovereenkomst opgesteld die na ondertekening bindend is voor beide partijen.

Wanneer Bos-BSO niet direct een plaats vrij heeft voor kind(eren), kunnen ouders gebruik maken van een wachtlijst. Vanwege ons beperkt aantal kindplaatsen hanteren we voor de volgorde van plaatsing de volgende regels:

- Broertjes en zusjes van geplaatste kinderen krijgen voorrang;
- De vraag om uitbreiding van dagdelen krijgt voorrang;
- Bij gelijkheid krijgt de langste inschrijvingsduur voorrang.

4.12 Wenbeleid

Vanaf hun vierde levensjaar kunnen kinderen worden opgevangen op de Bos-BSO. Voor de start op de BSO zijn er meerdere contactmomenten met de ouders geweest waarbij ouders en kind minimaal eenmaal op de Bos-BSO zijn komen kijken.

Kinderen kunnen verschillend reageren op een nieuwe omgeving. De wenperiode bij de Bos-BSO is daarom afgestemd op de behoefte en de leeftijd van het kind.

Het nieuwe kind komt doorgaans twee keer wennen in de periode voorafgaand aan de startdatum.

Bij het eerste wenmoment komt het kind een uurtje spelen in de groep. De ouder blijft aanwezig en kan zo zelf ook een inschatting maken hoe het kind de buitenschoolse opvang ervaart. Tijdens het tweede wenmoment zal het kind een aantal uurtjes komen spelen zonder aanwezigheid van de ouder. De ouder is hierbij wel stand-by.

Na afloop van het twee wenmoment evalueren ouders en pedagogisch medewerker, in afwezigheid van het kind, de reactie van het kind op de buitenschoolse opvang en beslissen daarna of er nog een extra wenmoment wordt ingebouwd of dat het kind een volgende keer een volledig dagdeel gaat meedraaien in de groep. De ouder is ook hier dan weer stand-by mocht het kind een volledig dagdeel te lang vinden. Te allen tijde is er nauw overleg hieromtrent met de ouders.

4.13 Openingstijden

De Bos-BSO is, bij voldoende aanmeldingen, geopend van maandag tot en met donderdag van 13.00 uur tot 18.00 uur.

Tijdens schoolvakanties zijn wij geopend van 8.00 tot 18.00 uur (met uitzondering van 4 weken tijdens de zomervakantie) op de dagen waarop er voldoende aanmeldingen zijn. Ook tijdens studiedagen op school bieden wij, mits de groep groot genoeg is, buitenschoolse opvang aan van 8.00 tot 18.00 uur.

Middels een oproep in onze nieuwsbrief en bij het ophaalmoment vragen we alle ouders of ze gebruik willen maken van (het extra dagdeel) opvang tijdens vakanties en studiedagen.

Wij zijn gesloten op nationaal erkende feestdagen en op carnavalsmaandag.

4.14 Toezicht, veiligheid en hygiëne

Bos-BSO voldoet aan de regels zoals deze gesteld zijn in de plaatselijke gemeentelijke verordening. De GGD oefent in opdracht van de gemeente een toezichthoudende en controlerende functie uit.

Indien de situatie dit vereist werken wij met de nieuwe meldcode die wordt beschreven in ons protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag.

Uitgebreide informatie over toezicht, veiligheid en hygiëne worden beschreven in ons 'Beleidsplan risico en gezondheid Bos-BSO'.

4.15 Huisregels Bos-BSO

Regels zijn hulpmiddelen en geen onveranderlijke wetten. We gebruiken ze om kinderen en ouders/verzorgers te laten weten waar ze aan toe zijn. Teveel regels maken het voor de kinderen niet leefbaar en voor de leiding niet werkbaar. Soms moet er - in overleg - van de regels worden afgeweken.

We zien onze BSO als een samenleving in het klein waarin harmonie en verbinding wordt nagestreefd. Graag krijgen we van ouders ook feedback over de haalbaarheid en hun ervaringen met onze regels.

Bij het niet naleven van de regels wordt het kind zoveel mogelijk op een niet-bestrafende manier en vooral met veel humor benaderd. De pedagogisch medewerkers spreken het kind toe en leggen uit wat er aan de hand is. Voorts laten we het kind zelf een oplossing zoeken. Lukt dat niet dan bieden hulp aan of komen met een voorstel. Hierbij houden we steeds onze pedagogische doelen voor ogen.

De volgende regels zijn bij de Bos-BSO van toepassing:

Organisatorisch

- Er is een vast dagritme, waarvan we proberen niet af te wijken, mits er een leuk en passend alternatief is dat haalbaar is.
- Er wordt alleen aan tafel gegeten met uitzondering van een picknick in de buitenlucht.
- Er wordt binnen de hekken buiten gespeeld. Enkel met toestemming mag het hek worden geopend.
- Kinderen worden in principe alleen meegegeven aan derden indien de ouders/verzorgers de pedagogische medewerkers over hebben ingelicht.

We proberen een kind te leren dat:

- Het soms op de beurt moet wachten;
- Je dingen soms moet delen, bijvoorbeeld speelgoed;
- Je naast elkaar kan spelen, elkaar moet kunnen verdragen;
- Het niet is toegestaan een ander te plagen of pijn te doen;
- Je moet leren een klein moment van aandacht te hebben, bijvoorbeeld door naar een kort verhaal te luisteren;
- Gillen en schreeuwen niet prettig is;
- Je niet overal toegang toe hebt;
- Je bij elkaar blijft tijdens het wandelen;

- Je niet uit eigen beweging mag oversteken;
- Wat je zelf kan doen, je ook zelf doet;
- Opruimen er ook bij hoort;
- Je eerbied mag hebben voor mensen, dieren en dingen in je omgeving.

Kinderen mogen niet:

- Met eten gooien of spelen;
- Speelgoed opzettelijk kapot maken of ermee gooien;
- Anderen schaden;
- Botsen met rijdend materiaal;
- Binnen- speelgoed meenemen naar buiten;
- Aan de spullen van de leiding komen.

Kortom: kinderen moeten de spelregels volgen.

Veiligheid

- Kinderen mogen elkaar niet duwen of pijn doen.
- Ze mogen niet met zand gooien, op gevaarlijke dingen klimmen en niet alleen buiten de hekken spelen.

We leren kinderen:

- Handen te wassen na het buitenspelen, na bezoek aan toilet en voor het aan tafel gaan;
- Dat alleen aan tafel gegeten en gedronken wordt;
- We hoesten en niezen in onze armholte;

4.16 Contact met de ouders

Ouders worden actief bij de Bos-BSO betrokken. Wij hechten veel waarde aan een goed contact met alle ouders en verzorgers om zo te zorgen voor een harmonieuze plek. Onze kleinschaligheid leent zich hier ook voor.

De middelen die we gebruiken om met ouders te communiceren zijn:

- Informatief gesprek/ Intakegesprek
- Gesprekken bij het ophalen van de kinderen
- Info op het magneetbord
- Nieuwsbrief / E-Mail
- WhatsApp-berichten / SMS
- Website
- 10-minutengesprekken indien gewenst
- Oudercommissie

Tijdens de haalmomenten worden de ouders / verzorgers altijd vriendelijk begroet door de pedagogisch medewerkers. We hebben hierin een voorbeeldfunctie naar de kinderen die dit vriendelijke gedrag daarmee hopelijk gaan overnemen. Wanneer dit mogelijk is geeft de pedagogisch medewerker de ouder een korte samenvatting hoe de dag is gegaan en eventuele bijzonderheden van het kind.

Wanneer een ouder aangeeft meer te willen weten over het kind zal de pedagogisch medewerker dit beantwoorden of doorverwijzen naar de pedagogische medewerker die hoer meer over kan vertellen. Zo nodig wordt er een afspraak gemaakt voor een gesprek.

Bij studiedagen of tijdens vakanties worden de kinderen meestal door de ouders/ verzorgers naar de BSO gebracht. Het kind en de ouder/ verzorger worden steeds warm verwelkomt. Hier bestaat de mogelijkheid voor de ouder om de leidster op de hoogte te stellen van bijzonderheden over het kind of andere informatie in samenhang met de opvang. Ook de leidster kan de ouder/ verzorger op de hoogte brengen van de plannen van die dag of andere bijzonderheden mochten die niet reeds zijn gecommuniceerd.

Op onze website www.bos-bso.nl staat alle algemene informatie over de Bos-BSO. Algemene mededelingen worden in de meeste gevallen aan de ouders meegedeeld via onze Nieuwsbrief die met e-mail en WhatsApp wordt verspreid. Belangrijke zaken die haast hebben worden per WhatsApp/SMS, per E-mail of in de vorm van een brief meegedeeld. Daarnaast herinneren we ouders vaak ook nog mondeling aan belangrijke zaken.

Bos-BSO maakt geen gebruik van ouderparticipatie. Hiertoe is geen noodzaak aangezien voldoende beroepskrachten bij Bos-BSO werkzaam zijn.

4.17 Oudercommissie

De oudercommissie van de Bos-BSO bestaat uit drie ouders die de belangen vertegenwoordigen van alle ouders van kinderen die op de Bos-BSO worden opgevangen. Belangrijkste verantwoordelijkheid van deze oudercommissie is om de kwaliteit van de opvang te bewaken en te bevorderen door gevraagd maar ook ongevraagd advies uit te brengen aan de houder van de Bos-BSO. Tevens kan de oudercommissie een rol spelen in de communicatie naar ouders.

Met het medezeggenschaprecht/adviesrecht van de oudercommissie (vastgelegd in de Wet kinderopvang), heeft de oudercommissie inspraak en dus invloed op diverse aspecten van de opvang. De taken en verantwoordelijkheden van de oudercommissie zijn vastgelegd in het medezeggenschapsreglement en het huishoudelijk reglement.

Het huishoudelijk reglement is door de oudercommissie tijdens de eerste zitting van de oudercommissie opgesteld. Dit reglement beschrijft de praktische werkwijze van de commissie zoals de vergaderfrequentie en taken van commissieleden en zal eenmaal jaarlijks tijdens oudercommissievergadering worden geëvalueerd. Beide reglementen en verslagen zijn inzichtelijk in de map 'Oudercommissie' die voor alle ouders toegankelijk is.

De Bos-BSO is zeer dankbaar voor de samenwerking met de leden van de oudercommissie en de tijd die ze willen steken in het meedenken over de BSO. Sparren met ouders geeft constructieve feedback over het reilen en zeilen op de BSO, kan aanzetten tot nieuwe initiatieven en is ook steeds weer een reflectiemoment dat kracht tot voortzetten of tot wijzigen geeft.

4.18 Klachtenregeling

Wat als er ontevredenheid ontstaat?

Uiteraard doen wij ons best om optimale opvang te bieden en zo transparant mogelijk te zijn. Toch kan het gebeuren dat er iets voorvalt waarover ouders/verzorgers niet tevreden zijn.

Wij stellen het zeer op prijs als ouders ons laten weten dat ze niet tevreden zijn over de gang van zaken in of over de opvang. Klachten zijn altijd bespreekbaar, zullen professioneel worden behandeld en indien mogelijk verholpen.

Een klacht kan het beste worden besproken met de verantwoordelijke pedagogisch medewerker of als dit niet mogelijk of gewenst is, met de houder van de BSO. Biedt een gesprek geen oplossing dan zal een klachtenprocedure worden opgestart. Voor meer info zie ook onze klachtenregeling op de website www.bos-bso.nl.

De Bos-BSO is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang. Deze geschillencommissie bemiddelt wanneer er een spanningsveld ontstaat tussen de belangen van ouders en de verantwoordelijkheid van de houder van de buitenschoolse opvang voor een goede bedrijfsvoering.

Wanneer ouders niet tevreden zijn over de afhandeling van hun klacht, dan kunnen zij zich wenden tot de Geschillencommissie Kinderopvang. Dit is een onafhankelijke instelling, die de vragen en klachten aanhoort van individuele ouders en oudercommissies, advies geeft en duidelijk maakt welke stappen genomen moeten worden.

De contactgegevens van de Geschillencommissie Kinderopvang zijn:

De Geschillencommissie Kinderopvang

Postbus 90600

Bordewijklaan 46

2509 LP Den Haag

070-3105310

www.degeschillencommissie.nl